

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітня програма	52830 Право
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	081 Право

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

20.12.2024 р.

Справа № 2268/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 08 "Право" у складі:

Великанова Марина Миколаївна – головуючий,
Беніцький Андрій Сергійович,
Гуржій Тарас Олександрович,
Дешко Людмила Миколаївна,
Джафарова Олена В`ячеславівна,
Зверев Євген Олександрович,
Корнута Людмила Михайлівна,
Марін Олександр Костянтинович,
Мочульська Марта Євгенівна,
Музика-Стефанчук Оксана Анатоліївна,

за участі запрошених осіб:

Шинкарьов Юрій Вікторович – гарант ОП,
Овчаренко Олена Миколаївна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	52830
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ГЕР погоджується з ЕГ у тому, що ОП в цілому досягає результатів навчання, визначених державним стандартом. Поряд із цим варто також підтримати ЕГ у тому, що потребує уваги ЗВО досягнення РН 2 «Співвідносити сучасну цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та етичними стандартами». Рекомендація ЕГ запровадити на ОП освітній компонент, присвячений стандартам професійної правничої етики і доброчесності є цілком слушною. Вивчення методичного забезпечення ОК 2, 3, 6, 8 та 9 не дають підстав для висновку, що досягнення РН 2 належно забезпечене.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Метою ОП є підготовка професіонала правника, який на основі набутих інтегральної, загальних та фахових компетентностей, здатний ефективно працювати у галузі права.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ГЕР погоджується із висновком ЕГ щодо належного урахування потреб заінтересованих сторін у визначенні мети ОП та ПРН.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ГЕР підтверджує висновок ЕГ про те, що рівень інтеграції ОП в сучасні тенденції ринку праці та розвитку правничої науки є в цілому належним. Також ГЕР підтримує пропозицію ЕГ впровадити окремий ОК або модернізувати наявний освітній контент із урахуванням потреби правового забезпечення відшкодування майнової шкоди, заподіяної військовими діями держави-агресора та повоєнної відбудови в цілому. Такі заходи перебувають у регіональному контексті місця провадження ОП, а також відповідають специфіці ОП як програми, спрямованої на підготовку правників для сфери господарської діяльності та спеціалізації ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ОП відповідає стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ГЕР підтримує висновок ЕГ та підтверджує те, що ОП має чітку структуру, ОК становлять логічну систему та у сукупності дають можливість досягти мети ОП та ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОП не є міждисциплінарною. ГЕР підтримує висновок ЕГ про відповідність змісту ОП предметній області спеціальності.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ГЕР підтримує висновок ЕГ та підтверджує наявність в ОП можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії, вільну процедуру вибору вибіркових ОК та збалансованість пулу цих дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ГЕР підтримує висновок ЕГ у частині того, що практична підготовка здобувачів вищої освіти належно регламентована та методично забезпечена. Поряд із тим варто підтримати та додатково аргументувати рекомендації ЕГ щодо розширення баз практики, причому не лише за рахунок стейкхолдерів-адвокатів, з якими співпрацює кафедра, а й за рахунок інших суб'єктів, у тому числі й суб'єктів господарювання, які мають у своїй структурі юридичні підрозділи. Така потреба обумовлена специфікою освітньої програми і тим, що проходження виробничої практики в Юридичній клініці, враховуючи специфіку цієї інституції, далеко не у всіх випадках дає можливість досягти ПРН, зокрема специфічних для цієї ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ГЕР підтримує висновок ЕГ про те, що під час опанування ОП та її ОК, здобувачі вищої освіти мають змогу отримати соціальні навички в належному обсязі.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

ГЕР підтримує висновок ЕГ і констатує відповідність обсягу ОК ОП законодавству, фактичному навантаженню здобувачів та ПРН.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Зміст освітнього контенту ОК ОП дає можливість підтвердити висновок ЕГ про в цілому практикоорієнтований характер ОП. Реалізація рекомендацій ГЕР щодо розширення баз практики дасть можливість ще більшою мірою забезпечити цю властивість ОП.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної

ГЕР підтримує висновок ЕГ у тому, що вивчення змісту ОП дає підстави вважати, що програма в цілому забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 р.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР підтримує висновок ЕГ про те, що правила прийому на навчання для здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, а вся інформація перебуває у вільному доступі

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

ГЕР підтримує висновок ЕГ.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

ГЕР констатує, що у ЗВО створені належні умови для визнання ПРН та кваліфікацій, здобутих на інших ОП, розроблено та опубліковано чіткі та зрозумілі правила, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та не суперечать чинному законодавству. Проте ЕГ не вдалося перевірити, чи процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються, оскільки практики академічної мобільності здобувачів вищої освіти на ОП не було. У зв'язку із цим, варто підтримати ЕГ у рекомендації ЗВО вжити заходів, спрямованих на інформування здобувачі про можливості та їх мотивування використати ці можливості з метою залучення їх до відповідних навчальних програм. Враховуючи кількість здобувачів на ОП це можна реалізувати практично індивідуально.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

ГЕР підтримує висновок ЕГ. Коментар аналогічний: умови для визнання РН у ЗВО створені, проте відсутня практика реалізації таких умов. ГЕР пропонує і у цій частині підтримати рекомендації ЕГ, об'єднавши їх з попередніми.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо відповідності освітнього процесу за ОП вимогам законодавства та належній відповідності методик та технологій навчання меті ОП, ПРН та вимогам студентоцентрованого підходу.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

ГЕР підтримує висновок ЕГ. У ЗВО створено належні умови, за яких вся необхідна інформація надається учасникам освітнього процесу вчасно та у повному обсязі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ГЕР підтримує висновок ЕГ у тому, що здобувачі вищої освіти за ОП мають можливість поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо виконання цього підкритерію. Враховуючи умови, в яких функціонує ЗВО, практика використання «Персональних навчальних систем ХНЕУ» справді є позитивною.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Враховуючи те, що за висновком ЕГ за ОП з початку її функціонування не було практик академічної мобільності здобувачів та участі їх у міжнародних дослідницьких проектах, варто звернути увагу ЗВО на доцільність активізації мотивування студентів до такої діяльності. Адже ЕГ констатує наявність необхідних умов та можливостей для реалізації такої діяльності. Це відповідатиме потребі реалізації Стратегії інтернаціоналізації ХНЕУ імені Семена Кузнеця (2,5% здобувачів до 2025 року).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо можливості форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання у частині їх чіткості та зрозумілості, встановити досягнення здобувачем вищої освіти РН. Це опосередковано підтверджується й успішним складанням ЄДКІ випускників ОП минулого року.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форма атестації здобувачів відповідає стандарту. За інформацією ЕГ всі здобувачі, які минулого року склали ЄДКІ, склали його успішно. Щоправда відсутня інформація про частку здобувачів, які не склали ЄДКІ з якихось причин. На сайті ЗВО таку інформацію теж відшукати не вдалося. У зв'язку із наведеним видається доцільним рекомендувати ЗВО розмістити на сайті закладу інформацію про результати складання ЄДКІ випускниками ОП як підтвердження того, що РН за ОП підтверджуються результатами ЄДКІ.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЗВО створив в цілому належні, чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, вони є доступними для всі учасників освітнього процесу та за твердженням ЕГ здатні забезпечити об'єктивність екзаменаторів, визначають всі необхідні процедури. ЕГ також виявила недостатню обізнаність здобувачів з процедурами оскарження результатів підсумкового контролю і запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, які діють у ЗВО, що обумовлює обґрунтованість рекомендації вжити заходів із підвищення такої обізнаності. Відсутність практики апеляції щодо результатів контрольних заходів може свідчити як про задоволеність формами та методами оцінювання навчальних здобутків (констатовано ЕГ), так і незнанням про відповідні процедури.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ГЕР підтримує висновок ЕГ та рекомендацію вживати дієвих заходів щодо здобувачів вищої освіти щодо існуючих у ЗВО стандартів академічної доброчесності, які очевидно не можна зводити лише до недопустимості плагіату.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо належної кваліфікації науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації ОП.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

ГЕР підтримує висновок ЕГ про те, що процедура конкурсного добору викладачів ХНЕУ імені Семена Кузнеця відповідає чинному законодавству, є прозорою та конкурентною.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо залучення роботодавців та професіоналів-практиків до реалізації освітнього процесу. Поряд із тим не вбачає необхідності повторювати у цьому підкритерії вже оголошену рекомендацію щодо розвитку баз практики здобувачів вищої освіти.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Виходячи з інформації ЕГ, змістовно цей підкритерій дотримано. Поряд із тим, незрозумілим для ГЕР залишилося те, як ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми. У зв'язку із цим, ГЕР рекомендує ЗВО вжити заходів із розвитку таких програм у закладі та залучати до участі у них науково-педагогічних працівників, які забезпечують ОП, що акредитується.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо належного навчально-методичного забезпечення, фінансових та матеріально-технічних ресурсів, які у сукупності дають можливість реалізації мети та ПРН ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової

діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ЗВО належним чином забезпечує доступ учасників освітнього процесу за ОП до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів. Враховуючи дистанційну форму освітнього процесу, значення платформи Персональних навчальних систем істотно зросло. ГЕР підтримує висновок ЕГ.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ГЕР підтримує висновок ЕГ.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Особливість розташування ЗВО та наближеність до районів активного ведення бойових дій, дистанційна форма реалізації освітньої програми має свій відбиток на реалізацію вимог цього критерію. Однак ГЕР погоджується з висновками ЕГ про те, що ЗВО вживає можливих заходів із його дотримання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ підтвердила відповідність споруд інклюзивним вимогам. Необхідні умови забезпечені.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР підтримує констатацію того, що в ЗВО існують загальні інституційні механізми протидії корупції, цькуванню, дискримінації, сексуальним домаганням, наявні механізми вирішення конфліктних ситуацій. Поряд із тим рекомендація про необхідність вжиття регулярних заходів для інформування здобувачів ОП щодо наявних політик ЗВО у цій сфері, заслуговує на підтримку.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Варто погодитись із ЕГ у тому, що ЗВО дотримується вимог щодо перегляду ОП та здійснює моніторинг якості освіти. У той же час ЕГ констатує, що не знайшла підтверджень дієвої участі роботодавців у цих процесах під час акредитаційних зустрічей. Це твердження частково спростовується підкритерієм 8.3, в якому ЕГ вказує, що роботодавці залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та процедур забезпечення якості. Це може свідчити про відсутність належного відображення реальної ролі та функцій роботодавців у відповідних процесах з ОП. У зв'язку із цим, ГЕР рекомендує ЗВО підвищити транспарентність процесів розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Залучення здобувачів вищої освіти до аналогічних процесів, на думку ЕГ, зауважень не викликає. ГЕР не має підстав сумніватися у такому висновку.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ГЕР в цілому підтримує висновок ЕГ із застереженнями, викладеними у п.п. 8.1.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ОП проходить акредитацію вперше. Поряд із тим, реалізації рекомендації ГЕР з цього критерію, дасть можливість виконати вимоги цього підкритерію, оскільки за твердженням ЕГ, стейкхолдери мають бажання щодо постійної

комунікації з ЗВО для майбутніх взаємодій.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо цього підкритерію. ЕГ стверджує, що моніторинг якості освітнього процесу є реальним, здійснюється на постійній основі, а будь-які запити або проблеми його учасників обговорюються та оперативно вирішуються. ГЕР не має підстав сумніватися у такому висновку.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Незважаючи на те, що ОП кредитується вперше, під час перегляду ОП можна враховувати зауваження та рекомендації, сформульовані під час акредитацій інших програм, що реалізуються ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ГЕР підтримує висновок ЕГ.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо чіткості та зрозумілості правил та процедур, які відображені у локальній нормативній базі та є такими, яких дотримуються під час реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЕГ констатує дотримання цього підкритерію. Однак вказує на те, що не виявила конкретних пропозицій, які були висловлені під час громадського обговорення проєкту ОП. Питання у тому, чи їх не було, чи вони просто не відображені на відповідній веб-сторінці. Тому є підстави підтримати рекомендацію ЕГ відобразити хід та результати громадського обговорення наступних змін до ОП на відповідній веб-сторінці ЗВО.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ГЕР підтримує висновок ЕГ щодо забезпечення відкритого доступу ЗВО на своєму веб-сайті до інформації та документів щодо відповідної ОП, що акредитується.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ запровадити на ОП освітній компонент, присвячений стандартам професійної правничої етики і доброчесності, який включав би блоки, присвячені етичним вимогам до окремих правничих професій, а також правила академічної доброчесності; ГЕР підтримує пропозицію ЕГ впровадити окремий ОК або модернізувати наявний освітній контент із урахуванням потреби правого забезпечення відшкодування майнової шкоди, заподіяної військовими діями держави-агресора та повоєнної відбудови в цілому.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ щодо розширення баз практики, причому не лише за рахунок стейкхолдерів-адвокатів, з якими співпрацює кафедра, а й за рахунок інших суб'єктів, у тому числі й суб'єктів господарювання, які мають у своїй структурі юридичні підрозділи. Використання як основної бази практики Юридичної клініки не дає можливості набутти необхідних для ПРН практичних навичок.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ГЕР пропонує підтримати ЕГ у рекомендації ЗВО вжити заходів, спрямованих на інформування здобувачі про можливості академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти та їх мотивування використати ці можливості.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ГЕР рекомендує ЗВО вжити заходів із мотивування здобувачів вищої освіти до участі у проєктах академічної мобільності та міжнародних дослідницьких проєктах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ГЕР рекомендує ЗВО розмістити на сайті закладу інформацію про результати складання ЄДКІ випускниками ОП як підтвердження того, що РН за ОП підтверджуються результатами ЄДКІ; ГЕР рекомендує ЗВО вжити заходів щодо належного інформування здобувачів вищої освіти як щодо процедур оскарження результатів підсумкового контролю і запобігання та урегулювання конфлікту інтересів, які діють у ЗВО, так і щодо наявних у ЗВО стандартів академічної доброчесності

Критерій 6. Людські ресурси

ГЕР рекомендує ЗВО вжити заходів із розвитку таких програм у закладі та залучати до участі у них науково-педагогічних працівників, які забезпечують ОП, що акредитується.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ГЕР рекомендує ЗВО вживати регулярних заходів з інформування здобувачів ОП щодо наявних у ЗВО політик у сфері протидії та запобіганні корупції, процедур реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання та інших конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

ГЕР рекомендує ЗВО підвищити прозорість процесів розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ відобразити хід та результати громадських обговорень наступних змін до ОП на відповідній веб-сторінці ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР о8 ID 52830.pdf</i>	+OGttCCkod9jMWlRS4I85O/w4lJgcjnKyjPA2oEEzlg =

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ВЕЛИКАНОВА МАРИНА МИКОЛАЇВНА

